

Szám: Ku. VII-51/B/2012/19.

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján

Szekszárd

Augusz I. u. 1-3.

10/1137-0/2016

Érkezett:	2016 JÚN 15.
Példány:	1
Melléklet:	6+6 db
Kezelőiroda:	411

SZEKSZÁRDI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
Ügyirat száma:	3 M.243/2013
Érk.:	2016 JÚN 3.
Példány:	2
Mell.:	2x 7/1-7/4.
Érk. módja:	postán, személyesen, faxon, e-mail-en

Ügyszám: 3.M.243/2013

Tisztelt Alkotmánybíróság!

útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) elsődlegesen a 27. § alapján, illetve amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság szükségét látja, úgy a 28. §-ban biztosított jogkörében eljárva a 26. § (1) a) és b) pontja alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 3.M.243/2013. számon folyamatban volt perben a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.243/2013/60. számú ítéletének, valamint ezen ítéletet helybenhagyó Szekszárdi Törvényszék 10.Mf.20.002/2015/3. sz. ítéletének, s az ezt helyben hagyó Mfv.II.10.420/2015/3. sz. Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat, mivel sértik az Alaptörvény I. cikk, II. cikk, XV. cikk , XXVIII. Cikk (1) bekezdését.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az alkotmánybíróági eljárás feltételeinek igazolása

1.

Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) pontja szerint az Alkotmánybíróság „alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját”.

Az Abtv. 27. §-a alapján az indítványozó nem egy jogszabályt, hanem az alaptörvény-ellenes bírói döntést támadhatja, amennyiben az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.¹

Az alaptörvény-ellenesség okán megsemmisíteni kért hivatkozott ítéletek az ügy érdemében hozott döntések, így az Abtv. 27. §-a alapján a Tisztelt Alkotmánybírósághoz fordulásunkat megalapozzák.

2.

Az Abtv. 26. § (1) bekezdése az alábbiakat tartalmazza: „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és

b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

A törvéyszöveg szerint „az ügyben folytatott bírósági eljárásban” történt az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása, szemben a 27. § megfogalmazásával, mely „az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés”-ről szól.

Jelen esetben a fentiekben meghatározott ítéletek (melyeket beadványomhoz F/3. szám alatt csatolok), melyek az Alaptörvényben szintén a fentebbiekben meghatározott (a későbbiekben részletesen kifejtett) alkotmányos jogainkat sértik.

3.

Alkotmányjogi panasz indítványom a határozottság követelményének megfelel, mivel a **3.M.243/2013.** számon indított munkaügyi perben keletkezett általam felsorolt határozatokról van szó.

A 3/2013. (II. 14.) AB határozat kimondja, hogy „Az Abtv. 52. § (1) bekezdés

¹ Complex Jogtár Magyarország Alaptörvénye 24. cikkéhez fűzött magyarázatából

f) pontja szerint az indítvány - többek között – akkor minősül határozottnak, ha kifejezett kérelmet tartalmaz a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére.”

4.

A 3/2013. (II. 14.) AB határozat kimondja : „ Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat kizárólag a megjelölt alkotmányossági kérelemre vonatkozik. Ez a rendelkezés ugyanakkor nem érinti az Alkotmánybíróságnak - többek között - az Abtv. 28. § (1) bekezdésében meghatározott, hivatalból megtehető megállapításokra vonatkozó hatáskörét. Az Abtv. 28. § (1) bekezdése lehetővé teszi az Alkotmánybíróság számára az átjárást a 27. § szerinti panaszból a 26. § szerinti panaszeljárásba. (Az Abtv. 52. § (2) bekezdésének szövegszerű értelmezése szerint az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában meghatározott eljárásban a 26. § szerinti normakontrollt lefolytathatja, de a 26. § alapján indult eljárásban a bírói döntést nem vizsgálhatná. Az Abtv. 52. § (2) bekezdésének az alkotmányjogi panasz rendszerére figyelemmel lévő értelmezése szerint viszont az Abtv. nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy az „átjárás” a másik irányba, a 26. §-ból a 27. §-ba is megtörténhessen.)”

„Az Abtv. 28. §-ának fontos szabálya azonban az, hogy az Alkotmánybíróság számára átjárást biztosít a régi típusú, jogszabály alkotmányellenességének vizsgálatára irányuló, és a valódi panaszos eljárás között. Ez azt jelenti, hogy az Alkotmánybíróság akkor is vizsgálhatja az ügyben alkalmazott jogszabályt, ha a panaszos csak az ítélet megsemmisítését kéri, illetve akkor is foglalkozhat a bírósági eljárás alkotmányosságával, ha magát az indítványozó által megjelölt jogszabályt nem találja alkotmányellenesnek.”²

Ezen lehetőség alapján jelöltem meg beadványomban elsődlegesen az Abtv. 27. §-át, kérve szükség esetén a 26. § szerinti megvizsgálását panaszomnak. Ugyanis az eljárással kapcsolatosan felmerülhet véleményünk szerint a magánszakértői vélemény szakértői véleményként való megkérdőjelezése okán a Pp. 177. § alaptörvény-ellenességének vizsgálata. Továbbá Alaptörvény ellenes jogszabály alkalmazásának esete vetődik fel, mikor a Pp. 166. § miszerint a fél előadásként megjelenő magánszakértői vélemény a perben nem lehet bizonyíték.

6.

A személyhez fűződő jogokhoz kapcsolódó védelem nemcsak a természetes személyeket illeti meg, hanem a jogi személyeket is, kivéve azon jogokat (mint pl. élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő jog megsértése) amelyek jellegüknél fogva a jogi személyek vonatkozásában nem jöhetnek szóba. **A jogi személy személyiségvédelme elsősorban a névjogra, a jó hírnév védelmére, a titokvédelemre és adatvédelemre, valamint a jogi személy helyiségének polgári jogi védelmére terjed ki.**

² Alkotmánybírósági Szemle, I. szám 2012. 90. oldal

A jogi személyek is védelmet élveznek azon jogok vonatkozásában, melyek természetüknél fogva nem csupán a természetes személyeket illethetik meg, még akkor is, ha egyébként ezek a jogok jellegüknél fogva a természetes személy védelmét szolgálják. Ezzel kapcsolatban a Ptk. is úgy rendelkezik, hogy a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyek védelmére is alkalmazni kell, kivéve, ha a védelem – jellegénél fogva – csak magánszemélyeket illethet meg.

Az Európa Tanács is azon az állásponton van, hogy a magánszemélyek és jogi személyek védelme azonos kell legyen. Ezt támasztja alá az Emberi Jogok Európai Egyezménye, amely szerint nem csak az emberek, de az embercsoportok, nem állami szervezetek is lehetnek a sérelmek áldozatai.

7.

Az Abtv. 1. § a) pontja szerint egyedi ügy: „a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet jogát vagy kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő vagy eldöntő bírósági eljárás”. Ez nem igényel különösebb magyarázatot, hogy a jogi személy szakszervezet, mint felperes jogát, kötelezettségét, jogos érdekét, jogi helyzetét érintette és döntötte el a három sérelmezett határozat.

8.

A támadott határozatok, illetve az alternatív vizsgálat esetében fentebb említett jogszabályok alkalmazása konkrét peres , bírósági eljárásban történt, mégpedig a fentebb hivatkozott munkaügyi perben.

Alperes munkaviszonyban állt felperessel 2010. augusztus 3. napjától, munkaköre a főtitkár által megbízott országos hatáskörű szervező ügyvivő volt. Munkaviszonya 2011. május 2-án szűnt meg munkáltatói rendkívüli felmondással. Munkájához kapcsolódóan előlegeket vett fel munkaviszonya alatt, melyekkel nem teljes mértékben számolt el, ebből adódott kereseti kérelmünkben meghatározott igényérvényesítésünk., azaz azt a munkavállaló által elszámolási kötelezettséggel átvett pénzzel történő elszámolás hiányában fennálló kárfelelősségre alapítottuk. Az eljárás során elfogultsági kifogást jelentettünk be az eljáró bíró ellen, melynek elutasítása okán fellebbezésünknek ez is tárgyát képezte az ítélet jogszabálysértő volta mellett.

A Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja alapján az I. fokon eljáró bíróval, [REDACTED] szemben elfogultsági kifogást jelentettünk be. Az eljáró bíró már az első tárgyalástól kezdve sértette a felperest – a jogi személyt képviselő főtitkárral kapcsolatos magatartása okán - személyiségi jogait. Továbbá az I. fokon eljáró bíróság jelenlegi elnöke, [REDACTED] közokiratba foglaltan elfogultnak vallotta magát egy korábbi perben felperes [REDACTED] zel szemben, amelyet az elfogultsági kifogásunk elbírálása során figyelmen kívül hagyott az I. fokú bíróság, pedig a Pp. e tekintetben a következők szerint rendelkezik:

„16.§ (1) A bíróság hivatalból ügyel arra, hogy az előző szakaszok értelmében kizárt bíró, vagy bíróság az eljárásban ne vegyen részt.”.

9.

Az alkotmányjogi panaszom határidőben történő benyújtását igazolja, hogy a Kúria ítélete 2016. február 17. napján kelt, melyet 2016. április 6. napján vett át jogi képviselőnk. Ezek alapján beadványom megfelel az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott időbeliségnek, mivel „Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül... lehet írásban benyújtani.”

II. Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályok

Az Abtv.-ben említett „Alaptörvényben biztosított jog” fogalma az Abtv. indokolása szerint az alapjogok kategóriájánál tágabb, de a „bármely alaptörvényi rendelkezés” kategóriájánál szűkebb. Véleményem szerint ez azt jelenti, hogy az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” fejezetébe tartozó alapjogokon kívül az Alaptörvény „Alapvetés” fejezetébe tartozó elveket is fel lehet használni. De tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául a „Szabadság és felelősség” fejezet alá tartozó alapjogok megsértése szolgál, csak említésképpen utalok arra, hogy a támadott határozatok, döntések, illetve a másodlagosan kifogásolt jogszabályhelyek és normatív utasítás az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvébe is ütköznek továbbá a 28. cikknek is ellentmondanak.

1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

XV. CIKK

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXVIII. CIKK

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

2.

Továbbá ha a Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § alapján jár el, a meglátásunk szerint esetünkben vizsgálандó jogszabályok a következők:

Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 166. §, 177. §.

3.

a) XV. CIKK sérelme

A törvény előtti egyenlőség nem érvényesült jelen esetben, mivel a szakszervezetnek, mint jogi személynek az egyenlősége nem került biztosításra, bekövetkezett az egyéb helyzete, érdekvédelmi tevékenysége okán történt megkülönböztetése. Továbbá a becsatolt magánszakértői véleménnyel kapcsolatban is fennáll a megkülönböztetés és egyenlőtlenség.

A II. fokon eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy az általunk becsatolt „szakértői vélemény” kapcsán a szakértő tanúként is meghallgatásra került, így teljesen tarthatatlan azon II. fokú határozatban lévő megállapítás, hogy felperes megbízásából eljáró szakértő véleménye „felperes előadásának számít”. [REDACTED] tanúként nyilatkozott elsősorban a tárgyaláson, aki ráadásul kellő szakértelemmel is rendelkezik (bejegyzett könyvvizsgáló, illetve bejegyzett igazságügyi könyvszakértő). Hogyan számíthatna felperesi személyes előadásnak egy tanúnyilatkozat? Ezen túlmenően tehát ez a tanú kvázi szakértői véleményt is megfogalmazott. Az eljáró II. fokú bíróság azonban a perirattal is ellentétesen a felperes előadásaként értékelte egy olyan tanú nyilatkozatát, főleg úgy, hogy az azt készítő a véleménye kiegészítése, pontosítása érdekében még tanúként is meghallgatták az eljárás során. Sőt, a szakértői vélemény kiegészítésére még a II. fokú döntésének indokolásában a törvényszék is hivatkozott. Ez teljesen jogszabályellenes, következetlen megállapítása a bíróságnak. Nem beszélve arról a tényadról, hogy felperes azon állítását, hogy a követelt összeget alperes átvette, alperes nem vitatta, amellyel nem számolt el.

Az első fokú bíróság által folyamatosan szorgalmazott szakértő kirendelésével nem értettünk egyet, mivel [REDACTED] aki általunk felkérten készítette el szakvéleményét a Magyar Könyvvizsgálói Kamarában az Igazságügyi Könyvszakértői Tagozat tagja. Így egy másik könyvszakértő sem tudott volna egyéb véleményt adni a rendelkezésre álló iratok alapján.

A kötelező tagsághoz kötött szigorú feltételek, azt szolgálják, hogy a kamara ezekkel, valamint a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 149-173.§-ban meghatározott minőségbiztosítási rendszerének alkalmazásával biztosítsa a tagjai szakmai kompetenciáját. A könyvvizsgálói törvény 23. §-a kimondja, hogy „ A kamarai tag könyvvizsgáló köteles

a) feladatait lelkiismeretesen, esküjének megfelelően, a jogszabályok és a 4. § (5) bekezdésének b) pontja szerinti standardok alapján, körültekintően ellátni,

b) a könyvvizsgálói tevékenysége során az adott helyzetben elvárható gondossággal, legjobb tudása szerint eljárni.”

Ezen könyvszakértő szakértői véleményét megkérdőjelezve, azt nem elfogadva, egyértelműen elfogultnak megállapítva, kijelentve, hogy az csak szakértői véleménynek van aposztrofálva jutott a Tisztelt I. fokú bíróság azon következtetésre, hogy követelésünk nem megalapozott, a szakértői vélemény nem felel meg a szakértői véleménnyel szemben támasztott követelményeknek. Meglátásunk szerint ezen megállapítás elfogult, bíróhoz méltatlan, jogszabályilag megalapozatlan, tényekkel nem bizonyítható, a névjegyzékben szereplő szakértőt is alaptalanul sértő, hiszen

szakvéleményének hitelességét kérdőjelezi meg a bíró, s elfogultsággal vádolja, holott ő maga volt az elfogult, s még a pártatlanság látszatának fenntartására sem törekedett az eljárás során.

Továbbá meghallgatták tanúként a [REDACTED] akkori könyvelő iroda vezetőjét is [REDACTED] akivel a szakszervezet megállapodást kötött a könyvelési anyagok feldolgozására. Az ő vallomása is alátámasztotta a könyvvizsgáló, iü. könyvszakértő állításait. [REDACTED] és [REDACTED] több órán keresztül hallgatta ki a bíróság. További tanúkihallgatásainkra tett indítványunkat elutasították.

A II. fokú bíróság ítélete indokolásában tévesen helyezkedett arra az álláspontra – véleményünk szerint -, hogy „a perben a bíróság által kirendelendő szakértői vizsgálat, mint bizonyítási eszköz tette volna lehetővé, hogy a bizonyítandó tényekre tekintettel történjen meg a vizsgálati szempontok és tisztázandó kérdések meghatározása”.

Mit tudott volna megállapítani mást egy ugyanolyan kompetenciákkal rendelkező, ugyanolyan szakterületen tevékenykedő másik könyvszakértő, mint a becsatolt véleményt készítő szakértő? Semmi más célt nem szolgált volna, mint felesleges költség-megelőlegezésbe verni felperest továbbá a perelhúzás célját szolgált volna, hiszen hangsúlyozzuk a pénz felvételét alperes nem vitatta.

Felperesként a kereseti kérelmünk megalapozottságát bizonyítottuk, illetve azt maga alperes sem vitatta nagyrészt.

A bíróság által szükségesnek tartott kirendelt szakértői vizsgálat a valóságtól eltérően és a kellő mértékben bizonyított körülményektől eltérő eredményre egyébként sem juthatott volna. Felperes a szükséges mértékben bizonyította a kereseti kérelme jogszerűségét és összecszerűségét igazoló tényállást. Ebből következően és pergazdaságossági szempontból is teljességgel indokolatlan a bíróság ezen okfejtése. Nem helytálló tehát az a bírósági álláspont, hogy felperesnek további bizonyítást (álláspontunk szerint túlbizonyítást a már bizonyított tényállást tovább „ragozva) kellett volna indítványoznia. Ez pont az eljárt I. fokú bíróság elfogultságát támasztja alá, hogy a kellő mértékben bizonyított tényállást sem tartja elegendőnek és ez képezi elutasító határozata indokát.

A Pp. 3. § és a Pp. 166. § fent vizsgált rendelkezéseinek az egybevetése alapján az állapítható meg, hogy a felek tényállításaik alátámasztására bármilyen bizonyítékot – tehát akár magánszakértői véleményt is – megjelölhetnek, amellyel kapcsolatban a bíróságot csak annak szabad mérlegelési joga illeti meg. Ez a jogi alapja a magánszakértői vélemény bizonyítékként történő felhasználásának. A bizonyítékok körében azonban a magánszakértői vélemény a Pp. 177. § (1) bekezdésében írt kógens feltételek hiánya miatt, a Pp. 177. § (1) bekezdése szerint minősülő bizonyítási eszköz nem lehet, a magánszakértő a bíróság által kirendelt szakértő jogi helyzetébe nem kerülhet, a magánszakértői vélemény pedig a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértői vélemény helyébe nem léphet. Ehelyett a magánszakértői vélemény a Pp. 166. § (1) bekezdése által nem nevesített, egyéb bizonyítási eszköznek tekintendő, amelynek bizonyító erejét a bíróság a per egyéb adataival egybevetve, maga határozhatja meg.

Az előzőekből következik, hogy sem a per előtt, sem a per alatt beszerzett magánszakértői vélemény a perben a kirendelt igazságügyi szakértő véleményének jogi helyzetébe nem kerülhet. Ennek ellenére nem hagyható figyelmen kívül, hogy mind a kirendelt igazságügyi, mind pedig a magánszakértői vélemény ugyanazokat a problémákat vizsgálja és ugyanazokra a kérdésekre keres választ.

A bírói gyakorlat a magánszakértői vélemény megítélése szempontjából nem egységes. A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) több határozatában is rögzítette azt az álláspontját, hogy az egyik fél felkérése alapján készült, magánúton beszerzett szakvélemény bizonyítékként nem, hanem csak a fél álláspontjaként vehető figyelembe (BH 2004.59., BH 1999.365.). Vannak azonban olyan eseti döntések is, amelyekben elismerésre került a magánszakértői vélemény bizonyítékként történő értékelésének lehetősége (BH 2003.17., BH 2000.272.).

Meglátásunk szerint a perben a magánszakértői vélemény szakértői véleményként való elvetése alapjogi sérelemhez vezetett.

b) XXVIII. CIKK sérelme

Az Abtv. 27. § b) pontjával , továbbá a 26. § (1) bekezdés b) és (2) b) pontjával kapcsolatban előadom, hogy a panasz tárgyát képező határozatok sértették felperes tisztességes eljáráshoz való alapjogát, mely jog – meglátásunk szerint – a perben félként szereplő jogi személyt is megilleti. A jogi személy szakszervezet törvényes képviselőjét ért bírói tisztességtelen eljárás, a pártatlanság látszatára sem adó magatartás a jogi személy sérelmét valósította meg.

A 67/1995. (XII. 7.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kifejtette: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítélet-mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény. A 17/2001. (VI. 1.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rögzítette: „el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében”. [...] „[A] bírónak nem csak pártatlannak kell lennie, hanem pártatlannak is kell látszania.

Véleményünk és tapasztalatunk szerint ezen elv is sérül a szakszervezetünkkel kapcsolatosan az eljárás során, mivel szakszervezetünket képviselő főtitkártól a fél jogait megvonta az eljáró bíró.

A 10.MF.20.002/2015/3.sz. határozat indokolása rögzíti, hogy „ a tanács elnöke határozza meg a tárgyaláson részt vevők elhelyezkedését isa felperes részéről sérelmezett elhelyezése a tárgyalóteremben elfoglaltságra önmagában alapot nem ad.”

„A tárgyalóteremben minden jelenlévőnek meghatározott helye van.” – mondja a tájékoztató a bírósági honlapon (forrás: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/targyalotermi-viselkedesi-tajekoztato>).

Szokásjog alapján a felperes és a felperesi képviselő a bíró jobbján elhelyezett asztalnál helyezkedik el – erre utalhatott a II. fokon eljáró bíróság, amikor indokolásában a kialakult hagyományra utalt, melyet aztán teljesen figyelmen kívül hagyott. Továbbá azt is figyelmen kívül hagyta, hogy a panaszolt tárgyaláson egy felperes, egy alperes volt, hallgatóság nem volt.

A Szekszárdi Törvényszék bírái pedig tisztában vannak az I. fokú bíróság teremrendezésével. Ebből következően a II. fokú ítélet indokolása teljesen megalapozatlan, amikor nem a konkrét ügyről, hanem általánosságokról beszél a felperesi képviselő nyilvánvaló megalázását figyelmen kívül hagyva, abba a méltatlan helyzetbe hozva, hogy a tanúnak a kérdéseket a „tanú hátának” tehette fel, és tulajdonképpen azért nem ülhetett a felperesi helyre, mert ügyvédet nem vitt magával, és ezért a bíró kifejezett utasítására a hallgatóság soraiban kellett helyett foglalnia mindkét esetben. Illetve azon felperesi fellebbezési indokolást is mellőzve, melyben részletezésre került felperesi képviselő emberi méltóságának sérelme.

Holott egyértelmű, hogy az eljáró bíró saját negatív hozzáállását fejezte ki felperessel szemben, amikor nem a szokásjog alapján fenntartott helyre, hanem a hallgatóság soraiba ültette, jól tudván, hogy tanúmeghallgatás is lesz, s a tanú szokásjog alapján való elhelyezkedésekor felperesnek – aki jogi képviselő nélkül járt el – háttal fog állni.

Megjegyzem, számos elfogultsági kifogást jelentettünk be ezen kívül is a szekszárdi bírákkal kapcsolatosan, melyről az eljáró másodfokú bírának tudomása volt. Meglátásunk szerint a határozatot hozó bírák is elfogultak felperesi szakszervezettel, a szervezetet képviselő főtitkárral, s polgári, munkaügyekben is folyamatosan érzékeltetik azt, hogy a főtitkárral szemben a Szekszárdi Járásbíróságon büntetőeljárás van folyamatban, s mindezt az ártatlanság vétele ellenére megteszik, s sorozatosan felhozzák a büntetőügyet eljárásaik során.

Meglátásunk szerint mind az elnöki (közokiratba foglaltan), mind a pervezető bíróság elnökének az elfogultsága fentiek okán olyan ténykérdés, amely a jogvita elbírálása kapcsán okkal vet fel aggályokat felülvizsgálati kérelmünk és a hozott ítéletek tükrében az I. fokon eljáró bíróság pártatlansága és elfogultlansága tekintetében.

Nyilvánvaló és okiratilag bizonyított az I. fokú bíróság elfogultsága, így határozata meghozatalakor illetve kizárási indítványunk (s később fellebbezésünk elbírálása során is) a II. fokú bíróságok helytelen következtetésre, iratellenes döntésre jutottak az elfogultsági kifogás elutasítása kapcsán.

Megjegyezzük, hogy az elfogultsági kifogás bejelentése körében a jogalkotó értékelte azt aényt, hogy a bíró is ember. Az elfogultság általában érzelmeken, vagy érdekeken alapul. Az

ember pszichológiai lény, az érzelmek és azok befolyása a tudatra egyetemleges, független a jogszabályi környezettől. Mindezeket a II. fokú tanács – meglátásunk szerint figyelmen kívül hagyta döntése meghozatalakor. – (Megjegyzem a tanács bírāja [REDACTED] több felperessel kapcsolatos perben eljár, s ott is folyamatosan ellenszenvéről tett tanúbizonyságot.)

A bírák függetlenségét az államnak nem csupán az államhatalmi ágak elkülönülésének relációjában, objektív alapon kell biztosítani, hanem szubjektíven is azáltal, hogy a bíróságok tagjai személyes előítéleteiktől mentesen tudjanak ítéletet hozni. A bíróságoknak tehát kettős próbát kell kiállni. A szubjektív teszt keretében a bíróság az eljáró bíró személyes magatartását, vagyis azt vizsgálja, hogy volt-e az eljárás során olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának a hiányára lehet következtetni. Az objektív teszt pedig annak a vizsgálatát jelenti, hogy a bíró személyes magatartásától függetlenül, a panaszosnak volt-e jogos, indokolt, objektív szempontból is igazolható oka a pártatlanság hiányát feltételezni.

A bíróság eljárása nem lehet alkalmas arra, hogy kételyeket ébresszen a bíróság pártatlanságának tekintetében. Az Alkotmánybíróság által is leszögezett alapvető elv szerint ugyanis "a bírónak nemcsak pártatlannak kell lennie, hanem pártatlannak is kell látszania." Ennek mondott ellent az I. fokon eljáró bíróság magatartása, és ebből adódóan mind a II. fokú bíróság, mind a Kúria panaszolt döntése is, mikor a panaszunkban, kizárási indítványunkban megjelölt indokokat nem kellő súllyal vette figyelembe a jogsértés meg nem állapítása okán, az indítványunk elutasításával.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés indokolásának [19] pontja szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek ésszerű időn belül való befejezése [...]”.

Persze a tisztességes tárgyaláshoz (eljáráshoz) való alapvető emberi jog nemcsak a bíróság (bíró) által elkövetett (szándékos-gondatlan) jogsértések miatt szenvedhet csorbát. A tisztességtelen eljárás bekövetkezhet az általános és elvárható etikai, emberi viselkedés normáinak a be nem tartásával is. Egységes, valamennyi bíró által elismert és követett bírói etikai (viselkedési, magatartási) kódex jelenleg nincs. Csupán az önkéntes tagságú Magyar Bírói Egyesület rendelkezik – Országos Választmánya által elfogadott – etikai kódex-el.

A tisztességes eljáráshoz és az ésszerű határidőn belüli intézéshez való jog 6/1998. (III. 11.) AB határozatában az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy a tisztességes eljárás „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes

részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 98.].

A tisztességes eljáráshoz való jog, illetőleg a védekezéshez való jog esetleges sérelmének vizsgálatakor tehát az alkotmányjogi szempontú vizsgálódásnak nem az a tárgya, hogy az adott eljárásjogi aktus megfelel-e a vonatkozó szakági törvény rendelkezéseinek, hanem az, hogy valamennyi körülmény együttes figyelembevétele mellett, az eljárás egészére tekintettel megfelelt-e az eljárás a szóban forgó alkotmányos előírásnak. Meglátásunk szerint a panaszunkban jelzett bírói eljárás összességében véve nem felelt meg a tisztességes eljárás követelményének.

A fentebb ismertetettek a jogbiztonság és jogállamiság elveit is sértik.

Meglátásunk szerint a hivatkozott alapjogi sérelem saját, egyedi ügyünkön túlmutat, s jelen eset is bizonyítja, hogy a jogi személlyel kapcsolatos személyhez fűződő jogok, mind a szabályozás pontossága, mind tartalma esetén alapjogvédelmi szükségesség-arányosság vizsgálata lehetősége felmerülhet. („Támogatja a befogadhatóságot, ha az alkotmányjogi panasz keretében vizsgálendő kérdés jelentősége az egyedi ügyön túlmutat.” ... „Általában alapvető alkotmányjogi jelentőségű a kérdés, ha a döntés lehetőséget ad az alkotmánybíróságnak arra, hogy iránymutatást fogalmazzon meg az államhatalmi ágak számára az alapjog intézményvédelmi oldalának támogatása érdekében teendő intézkedésekre, illetve, ha módot ad az adott alapjog meghatározott kontextusban való jelentőségének bemutatására.”³

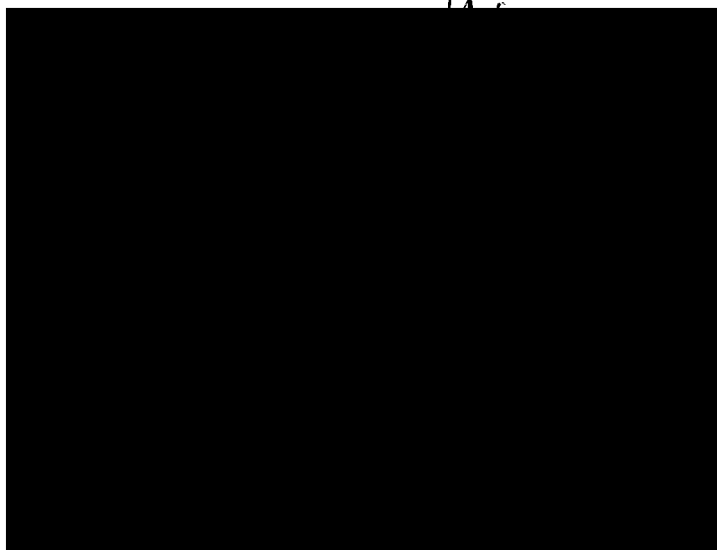
Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a fentiekben levezetett indokolásunk alapján panaszunkat bírálja el, a hivatkozott döntéseket semmisítse meg.

Tisztelettel:

Szekszárd, 2016. június 2.

Atan: B. d. K. L.

ud. 06.07.

³ Alkotmánybírósági Szemle, 1. szám 2012. 102. oldal

Mellékletek:

F/ 1 – kivonat nyilvántartásba vételről

F/ 2 – ügyvédi meghatalmazás

F/ 3 – panasszal érintett határozatok

F / 4 – adatkezelési nyilatkozat